

SINFÓNÍUHLJÓMSVEIT
ÍSLANDS

Uppáhaldsáriur Kristins

3. og 4. september 2015

MENNTA- OG
MENNINGARMÁLARÁÐUNEYTIÐ

Reykjavíkurborg

Vinsamlegast hafið slökkt á farsímum meðan á tónleikum stendur.

Tónleikarnir á fimmtudagskvöld eru sendir út beint í Sjónvarpi Símans og eru aðgengilegir notendum þess í Tímaflakkinu í 24 klst.

Tónleikarnir á föstudagskvöld eru í beinni útsendingu RÚV bæði í Sjónvarpi og á Rás 1. Tónleikarnir verða aðgengilegir í Sarpinum í 2 vikur.

Söngtexta er að finna á bls 11.

Lengd tónleikanna er um það bil 2 klukkustundir.

Mynd á kápu: Steef van Oosterhout og Árni Áskelsson, slagverksleikarar.

© Ari Magg

Aðalstyrktaraðili:

GAMMA

@icelandsymphony

#sinfó

www.sinfonia.is

Uppáhaldsariur Kristins

Upphafstónleikar í Eldborg 3. & 4. september 2015

Rico Saccani hljómsveitarstjóri
Kristinn Sigmundsson einsöngvari
Óperukórinn í Reykjavík
Gaðar Cortes söngstjóri

Gioacchino Rossini *Rakarinn í Sevilla (1816)*
Forleikur
Aría Don Basílós „La calunnia“

Wolfgang Amadeus Mozart *Brúðkaup Fígarós (1786)*
Forleikur
Aría Bartolós „La vendetta“
Aría Fígarós „Non più andrai“

Giuseppe Verdi *Vald örlaganna (1861)*
Forleikur
Macbeth (1847)
Aría Bankós „Come dal ciel precipita“

Hlé

Giuseppe Verdi *Un giorno di regno eða Il finto Stanislao (1840)*
Forleikur
Nabucco (1841)
Aría Sakaría „Sperate, o figli!“
I vespri siciliani (1855)
Forleikur
Nabucco
Aría Sakaría „Vieni, o levita!“
Kór hebresku þrælanna „Va’, pensiero“
Aría Sakaría „Oh, chi piange?“

Rico Saccani

hljómssveitarstjóri

Rico Saccani er íslenskum tónleikagestum að góðu kunnur enda var hann aðalstjórnandi Sinfóníuhljómssveitar Íslands á árunum 1998–2002. Hann gegndi nýlega stöðu aðalstjórnanda og listræns stjórnanda Fílharmóníuhljómssveitarinnar í Búdapest og var einnig aðalgestastjórnandi við Ungversku Þjóðaróperuna.

Ferill Saccanis hófst þegar hann hreppti fyrstu verðlaun í alþjóðlegu Herbert von Karajan-hljómssveitarstjórakeppninni í Berlín árið 1984. Hann var þegar í stað ráðinn til að stjórna útvarpshljómssveitunum í Berlín og Stuttgart, sem og Konunglegu dönsku fílharmóníunni. Frumraun hans sem óperustjórnandi var árið 1985 þegar hann stýrði *Un giorno di regno* eftir Verdi í Verona. Í kjölfarið stjórnaði hann *La traviata* við Parísaróperuna og Vínaróperuna, sem og *La bohème* við óperuhúsið í Philadelphiu með Luciano Pavarotti í aðalhlutverki, og var þeirri uppfærslu sjónvarpað um öll Bandaríkin.

Saccani hefur starfað með ótal virtum hljómssveitum víða um heim. Hann hefur stjórnað við Þjóðaróperuna í Hamborg, óperuna í Lyon, Róm, Dresden og Köln, við Metropolitan-óperuna í New York þar sem hann stjórnaði *Il trovatore*, *La traviata* og *Aida*. Þá hefur hann stjórnað við Arenuna í Verona, á Maggio Musicale í Flórens og Santander-hátíðina á Spáni. Saccani átti hugmyndina að „Verdi-maræþoni“ við Ungversku Þjóðaróperuna í janúar 2000, þar sem hann stjórnaði sjö óperum Verdis á níu dögum. Sama ár hélt hann með Sinfóníuhljómssveit Íslands í tónleikaferð um Bandaríkin þar sem meðal annars voru haldnir tónleikar í Carnegie Hall í New York og Kennedy Center í Washington D.C. Árið 2005 var hann sæmdur heiðursorðu Ungverjalands fyrir framlag sitt til tónlistarlífs í landinu í meira en tvo áratugi.

Kristinn Sigmundsson

einsöngvari

Tónlistin á Íslandi

Kristinn Sigmundsson nam söng hjá Guðmundi Jónssyni óperusöngvara við Söngskólann í Reykjavík og þreytti lokapróf vorið 1982. Í byrjun þess árs söng hann í fyrstu uppfærslu Íslensku óperunnar þar sem hann fór með hlutverk Hamonays greifa í *Sígaunabaróninum* eftir Johann Strauss. Síðan þá hefur Kristinn tekið þátt í fjölmörgum verkefnum óperunnar, síðast *Don Carlo* eftir Verdi þar sem hann tálkaði eftirminnilega hlutverk Filippusar konungs.

Kristinn Sigmundsson er einn ástsælasti söngvari íslensku þjóðarinnar fyrr og síðar og stendur nú á hátindi ferils síns. Kristinn hefur komið fram í flestum stærstu tónlistar- og óperuhúsum heims og nægir þar að nefna La Scala í Mílanó, Ríkisóperuna í Vínarborg, Þjóðaróperuhúsin í París og Metropolitan óperuna í New York. Hann hefur tekið þátt í nokkrum hljóðritunum með erlendum hljómsveitum, m.a. *Töfraflautunni* og *Don Giovanni* með hljómsveit Drottningholm-óperunnar, *Mattheusarpassíu* og *Jóhannesarpassíu* Bachs með Orchestra of the eighteenth century og *Rakaranum í Sevilla* með Útvarpshljómsveitinni í München.

Á síðasta ári söng hann meðal annars í *Hollendingnum fljúgandi* eftir Wagner í Strasbourg, *Rínargulli* Wagners í Houston og *L'amour des trois oranges* eftir Prokofiev í Flórens, *Don Giovanni* og *Brúðkaupi Figarós* eftir Mozart á Ravinia-tónlistarhátíðinni í Chicago, 8. sinfóníu Mahlers í Cincinnati og *Don Carlo* í sýningum Íslensku óperunnar. Undanfarna mánuði hefur hann sungið í *The ghosts of Versailles* eftir John Corigliani sem og *Brúðkaupi Figarós* og *Rakaranum í Sevilla* í óperunni í Los Angeles. Í vor mun hann syngja í *Sköpuninni* eftir Haydn í Cincinnati og *Hollendingnum fljúgandi* á Ravinia-tónlistarhátíðinni. Í haust tekur hann svo þátt í sýningum á *Don Carlo* í Hamborgaróperunni og syngur hlutverk Don Basilio í uppfærslu Íslensku óperunnar á *Rakaranum í Sevilla* eftir Rossini.

Meðal viðurkenninga sem Kristinn hefur hlotið eru Philadelphia Opera Prize og Opernwelt-verðlaunin í Belvedere óperusöngvarakeppninni í Vínarborg árið 1983, Stämgaaffeln – Det klassiska svenska fonogrampriset 1991, Íslensku tónlistarverðlaunin 1995, 2010 og 2011 og Útflutningsverðlaun Forseta Íslands 2011. Kristinn var útnefndur bæjarlistamaður Kópavogs árið 2005. Hann hlaut riddarakross hinnar íslensku fálkaorðu árið 1995.

Garðar Cortes

kórstjóri

Garðar Cortes hefur komið víða við í tónlistarlífi Íslendinga, m.a. stofnaði hann Söngskólann í Reykjavík og hefur verið skólastjóri hans frá upphafi. Hann stofnaði Íslensku óperuna og var óperustjóri fyrstu tvo áratugin. Þá hefur hann starfað sem óperusöngvari, kennari, kórstjóri og hljómsveitarstjóri og komið fram sem slíkur, innan lands og utan.

Garðar hefur hlotið ýmsar viðurkenningar fyrir frumkvæði sitt og störf að tónlistamálum, svo sem fyrstu Bjart-sýnisverðlaun Bröste fyrir stofnun Íslensku óperunnar. Þá hefur hann verið sæmdur hinni íslensku fálkaorðu og hlotið Menningarverðlaun Visa.

Óperukórinn í Reykjavík

Óperukórinn hefur skapað sér sterkan sess í íslensku tónlistarlífi og er eftirsóttur til flutnings ýmissa verka og verkefna, enda hefur hann hlotið mikið lof gagnrýnenda og áheyrenda fyrir söng sinn á undanförnum árum. Garðar Cortes stofnaði kórinn árið 1973 og hefur stjórnað honum frá upphafi; 1973–1978 sem Kór Söngskólans í Reykjavík, 1979–2003 sem Kór Íslensku óperunnar og nú sem Óperukórnum í Reykjavík.

Kórinn hefur staðið að umfangsmiklu tónleikahaldi, farið í tónleikaferðir innan- og utanlands og sungið ýmis af stærstu verkum tónbókmenntanna með Sinfóníuhljómsveit Íslands. Þá hefur kórinn farið í tónleikaferðir víða um Evrópu og í tvígang sungið í Carnegie Hall í New York undir stjórn Garðars.

Vorið 2011 tók Óperukórinn í Reykjavík þátt í opunar-tónleikum Sinfóníuhljómsveitar Íslands og opnunartónleikum Íslensku óperunnar í Hörpu. Í tiefni 200 ára afmælis Verdis flutti kórinn *La traviata* í Hörpu og kórinn hefur síðastliðin 11 ár flutt sálumessa Mozarts á dánarstundu tónskáldsins aðfaranótt 5. desember í minningu íslenskra tónlistarmanna sem látist hafa á árinu.

Upphafstónleikarnir í ár

Gioacchino Antonio Rossini (1792–1868) var fyrst og fremst óperutónskáld. Hann skrifaði í kringum 40 óperur á árunum frá 1806 til 1829 og uppskar frægð og ríkisdæmi. Rossini var mikill lífsnautnamaður, húmoristi og annálaður matgæðingur. Síðustu 40 ár ævinnar samdi hann fá tónverk en lifði lífinu í vellystingum.

Rakarinn í Sevilla er hans langvinsælasta ópera en meðal annarra þekktara verka hans má nefna *Öskubusku* og *Ítölsku stúlkuna í Alsír*. Frá miðri síðustu öld hafa nokkrar af öðrum óperum Rossinis verið grafnar úr gleymsku.

Upphaflegi forleikur óperunnar *Rakarinn í Sevilla*, sem samastóð af vinsælum spænskum lögum, týndist af einhverjum ástæðum eftir frumsýninguna og setti Rossini forleik frá táningsárum sínum í hans stað. Hefur hann síðan staðið fyrir sínu.

Í óperunni er fjallað um samdrátt hins unga greifa Almavíva og hinnar fögru Rósínu og tilraunir fjárhaldsmanns hennar doktors Bartoló til að leggja stein í götu elskendanna, en sjálfur vill hann eignast Rósínu. Í aríunni *La calunnia (Rógurinn)* hvetur Don Basilió, tónlistarkennari Rósínu, Bartoló til að spinna óhróður um unga herra Manninn í því skyni að flæma hann burt úr borginni.

Tónlistin á Íslandi

Forleikurinn að óperunni *Rakarinn í Sevilla* var fyrst fluttur á tónleikum Sinfóníuhljómsveitar Íslands í Þjóðleikhúsinu 2. júní 1950. Síðan þá hefur hann margsinnis skrytt efnisskrár hljómsveitarinnar, einkum á tónleikum hennar á landsbyggðinni. *Aría Don Basilió* hljómaði fyrst í meðföllum S.Í. á tónleikum í Háskólabíói í janúar 1974 og hefur heyrst fjórum sinnum síðan, síðast í júní 2010.

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) samdi á sjöunda hundrað tónverk á stuttri ævi sinni, þar af 22 óperur og var sú fyrsta frumsýnd þegar hann var 11 ára gamall en sú síðasta, *Töfraflautan*, rúmum tveimur mánuðum fyrir andlát hans. *Brúðkaup Fígarós* (1786) er, eins og ópera Rossinis, byggð á sögu franska rithöfundarins Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais. Greifinn og Rósína eru nú gift og í fyrsta þættinum eru Figaró, þjónn greifans, og Súsanna, þerna greifynjunnar, að undirbúa brúðkaup sitt. Súsanna segir Fígaró frá ástleitni greifans, sem hefur augastað á henni og Fígaró heitir því að sjá við klækjum húsbónda síns. Til sögunnar kemur Cherúbínó, hirðsveinninn ungi sem ber ástarhug til allra kvenna og þegar Basílíó gefur í skyn að Cherúbínó sé ástfanginn af greifynjunni ákveður greifinn að senda hann í herinn.

Í ariunni *Non più andrai* gerir Fígaró grín að Cherúbínó og væntanlegu brotthvarfi hans úr hinu ljúfa lífi á vit fábrotinnar hermennsku. Fyrr í sama þætti syngur doktor Bartoló *La vendetta* um sætleika hefndarinnar. Hann leggur fæð á Fígaró vegna þáttar hans í að hindra hjónaband hans og Rósínu og þykist vera með tromp uppi í erminni sem geri brúðkaup Fígarós að engu.

Tónlistin á Íslandi

„Annað nýmæli varð feikilega vinsælt og stækkaði hóp áheyrenda til mikilla muna en það voru konsertuppfærslur á óperum. Við byrjuðum á því í Austurbæjarbíói með *Il Trovatore* og tónleikarnir voru endurteknir fjórum eða fimm sinnum.“ Hér er vitnað í blaðaviðtal við Jón Þórarinsson tónskáld og framkvæmdastjóra Sinfóníuhljómsveitar Íslands frá 1956–1961 þar sem hann fjallar um fyrstu íslensku konsertuppfærsluna á óperu árið 1956. Síðan þá hefur hljómsveitin flutt margar óperur í þessu formi, þar á meðal fimm aðrar óperur Verdis; *Rigoletto* (1959), *La traviata* (1980), *Otello* (1981 og 1996), *Don Carlo* (1988) og *Aida* (1982 og 2000).

Líkt og Rossini var Giuseppe Fortunino Francesco Verdi (1813–1901) óperutónskáld en eftir hann liggja 37 óperur sem allar hafa verið sviðsettar. Sem dæmi um vinsældir Verdis, var *La traviata* sú ópera sem oftast var flutt í heiminum á leikárinu 2013–2014 og fjórar aðrar óperur hans á lista yfir þær 20 vinsælustu á sama tímabili. Þekktasta verk hans utan óperusviðsins er sálumessan.

Í kjölfarið á forleik Verdis að *Valdi örlaganna* kemur aría úr óperu hans *Macbeth*. Efnivið óperunnar sækir Verdi í leikrit Shakespeares um hugrakka hershöfðingjann Makbeð sem nornir spá að verði dag einn konungur Skotlands. Hann blindast af metnaði og hvattur af konu sinni lafði Makbeð drepur hann Dúnkan konung og sest í konungssætið. Í kjölfarið er hann heltekinn af ofsóknarbrjálæði og gerist hinn versti harðstjóri. Eitt fórnarlambanna er hershöfðinginn Bankó sem í ariunni *Come dal ciel precipita* syngur til sonar síns um illa fyrirboða skömmu áður en hann er veginn af launmorðingjum Makbeðs.

Eftir góðar viðtökur á fyrstu óperu Verdis, *Oberto* (1839), var honum falið að semja þrjár óperur fyrir La Scala-óperuna í Mílanó. Sú fyrsta var gamanóperan *Un giorno di regno* (*Kóngur í einn dag*) en hún kolféll. Þessi ósigur, og dauði konu hans og tveggja barna með stuttu millibili, varð til þess að Verdi hét að leggja óperusmiðar á hilluna. Óperustjóri Scalaóperunnar, Bartolomeo Merelli, reyndi með öllum ráðum að fá hið unga tónskáld til að skipta um skoðun. Dag einn lét hann Verdi hafa óperutexta eftir Temistocle Solera sem tónskáldið Otto Nicolai hafði hafnað. Samkvæmt frásögn Verdis fór hann heim með bókina og fleygði henni reiðilega frá sér. „... og þar sem hún féll opnaðist hún; ómeðvitað beindust augu mín að texta á opnunni: *Va pensiero, sull'ali dorate*“ (Svífðu, hugur, á gullnum vængjum).

Óperan *Nabucco* var frumsýnd í Scala-óperunni 9. mars 1842 og sýnd áfram samtals 68 sinnum út það árið. Texti óperunnar er byggður á Jeremiabók og Danielsbók Gamla testamentisins en einnig leikriti eftir Auguste-Anicet Bourgeois og Francis Cornue og fjallar um neyð Gyðinga þegar assýríski konungurinn Nebúkadnesar yfirbugar þá og gerir útlæga úr heimalandi sínu. Þessir sögulegu atburðir eru síðan notaðir sem baksvið rómantískrar og pólitískrar fléttu. Kristinn syngur þrjár aríur æðsta prests Gyðinga, Sakaría. Í aríunni *Sperate, o figli!* reynir hann að stappa stálinu í þjóð sína sem óttast um líf sitt í yfirvofandi innrás Nebúkadnesars og hers hans. Í *Vieni, o levita!* ákallar Sakaría Jehóva, guð Hebrea og biður hann að hjálpa sér að snúa Assýringum til réttar trúar. Í lok þriðja þáttar óperunnar harma hebresku þrælarnir ættjarðarmissi sinn í einum frægasta óperukór tónlistarsögunnar, *Va', pensiero*, og enn telur Sakaría kjark í fólk sitt í aríunni *O, chi piange?* við undirtekt kórsins.

Milli atriðanna úr *Nabucco* leikur hljómsveitin forleikinn að óperunni *I vespri siciliani* eftir Verdi. Verkið var samið fyrir Parísaróperuna með frönskum óperutexta sem var fljótlega eftir frumsýninguna árið 1855 þýddur yfir á ítölsku og óperan frumflutt í þeirri gerð í Parma sama ár.

Sigurður Ingví Snorrason

La calunnia

Úr „*Il Barbiere di Siviglia*“

Basilio:

La calunnia, è un venticello,
un'auretta assai gentile
che insensibile e sottile,
leggermente, dolcemente
incomincia a sussurrar.
Piano, piano, terra, terra,
sottovoce, sibilando,
va scorrendo, va ronzando;
nelle orecchie della gente
s'introduce destramente,
e le teste ed i cervelli
fa stordire e fa gonfiar.

Dalla bocca fuori uscendo
lo schiamazzo va crescendo,
prende forza a poco a poco,
vola già di loco in loco;
sembra il tuono, la tempesta
che nel sen della foresta
va fischiando, brontolando
e ti fa d'orror gelar.
Alla fin trabocca e scoppia,
si propaga, si radoppia
e produce un'esplosione
come un colpo di cannone,
un tremuoto, un temporale,
un tumulto generale,
che fa l'aria rimbombar.
E il meschino calunniato,
avvilto, calpestato,
sotto il pubblico flagello
per gran sorte va a crepar.

*Cesare Sterbini orti
útfrá leikriti eftir*

Pierre-Auguste Caron de Beaumarchais

Rógurinn

Úr „*Rakaranum í Sevilla*“

Basilíó:

Rógurinn er dálítil gola,
ofurþýður andvari
sem ómerkjanlega og hljótt,
léttilega, mjúklega
byrjar að hvísla.
Lágvært, lágvært, rétt við jörðu,
í hálfum hljóðum, hvískrandi,
líður áfram, suðar lágt;
laumast fimlega
inn í eyru fólks,
gerir höfuðið og heilann
áttavillt og þenst út.

Þegar hann sleppur út um munninn
og hávaðinn fer vaxandi,
eykst hann að afli smátt og smátt,
flýgur frá einum stað á annan,
líkist þrumum og ofviðri
sem þýtur í hjarta skógarins
hvínandi, drynjandi
og lætur þig stirðna af skelfingu.
Loks vellur hann upp og brýzt laus,
dreifir sér og margfaldast
og framkallar sprengingu
eins og fallbyssuhvell,
jarðskjálfta, fellibyl,
allsherjargaurangang,
svo að loftið endurómar.
Og veslingurinn rægði,
auðmýktur, niðurtraðkaður,
pískaður af svipu almennings,
geispar golunni af ósköpunum.

La vendetta

Úr „Le Nozze di Figaro“

Bartolo:

La vendetta, oh, la vendetta
È un piacer serbato ai saggi.
L'obbliar l'onte, l'oltraggi,
È bassezza, è ognor viltà.
Coll'astuzia, coll'arguzia,
Col giudizio, col criterio,
Si potrebbe ... il fatto è serio,
Ma credete, si farà.
Se tutto il codice dovessi volgere,
Se tutto l'indice dovessi leggere,
Con un equivoco, con un sinonimo,
Qualche garbuglio si troverà.
Tutto Siviglia conosce Bartolo,
Il birbo Figaro vinto sarà.

Lorenzo da Ponte

Non più andrai

Úr „Le Nozze di Figaro“

Figaro:

Non più andrai, farfallone amoroso,
Notte e giorno d'intorno girando,
Delle belle turbando il riposo,
Narcisetto, Adoncino d'amor.
Non più avrai questi bei pennacchini,
Quel cappello leggiere e galante,
Quella chioma, quell'aria brillante,
Quel vermiglio, donnesco color.
Tra guerrieri, poffar bacco!
Gran mustacchi, stretto sacco,
Schioppo in spalla, sciabla al fianco,
Collo dritto, muso franco,
Un gran casco, o un gran turbante,
Molto onor, poco contante,
Ed invece del fandango,
Una marcia per il fango.

Hefndin

Úr „Brúðkaupi Fígarós“

Bartoló:

Hefndin, ó já, hefndin
er munaður frátekinn fyrir hina vitru.
Að gleyma óvirðingu eða móðgun
er lítilmótlegt, er ávallt heigulsháttur.
Með slægð, með ráðkænsku,
með dómgreind, með hyggjuviti,
er það gerlegt ... málið er alvarlegt,
en trúðu mér, það skal vinnast.
Þótt ég þurfi að fletta öllum lagabókum,
þótt ég þurfi að lesa alla lagaskrána,
skal ég með margræðni, með umorðun,
finna einhverskonar málaflækju.
Allir í Sevilla þekkja Bartoló,
skáلكurinn Fígaró skal láta í minni pokann.

Þú ferð ekki lengur

Úr „Brúðkaupi Fígarós“

Fígaró:

Þú ferð ekki lengur, ástfangna fiðrildi,
flögrandi um á nóttu sem degi
til að raska ró fegurðardísanna,
litli Narsissus, litli Adonis ástarinnar.
Þú berð ekki lengur þennan fallega fjaðraskúf,
þennan léttu og tízkulega hatt,
þessa hárlokka, þetta glæsilega útlit,
þetta fagurrauða og kvenlega litaraft.
Þú verður meðal stríðsmanna, maður lifandi!
Stór yfirskegg, þröngur stakkur,
herbyssa um öxl, sverð við hlið,
hálsinn beinn, ásýndin djarfleg,
stór hjálmur eða stór vefjarhöttur,
mikill heiður, litlir peningar,
og í staðinn fyrir fandango
kemur mars gegnum forina.

Per montagne, per valloni,
Con le nevi e i sollioni,
Al concerto di tromboni,
Di bombarde, di cannoni,
Che le palle in tutti i tuoni
All'orecchio fan fischiar.
Cherubino, alla vittoria,
Alla gloria militar.

Lorenzo da Ponte

Come dal ciel precipita

Úr „*Macbeth*“

Banco:

Studia il passo, o mio figlio!
Usciam da queste tenebre:
Un senso ignoto
nascere mi sento in petto,
pieno di tristo presagio
e di sospetto.

Come dal ciel precipita l'ombra
più sempre oscura!
In notte ugual trafissero Duncano,
il mio signor.
Mille affannose immagini
m'annunciano sventura,
e il mio pensiero ingombrano
di larve e di terror.

Francesco Maria Piave

Yfir fjöll, yfir dali,
í snjó eða í steikjandi sól,
við undirleik herlúðranna,
sprengjuvarpnanna, fallbyssnanna,
sem láta þjóta hjá eyrum þínum
kúlur í öllum tóntegundum.
Cherúbínó, fram til sigurs,
fram til herfrægðar!

Hvernig skuggarnir falla

Úr „*Makbeð*“

Bankó:

Gættu að fót máli þínu, ó sonur minn!
Yfirgefum þetta myrkur:
Ég finn ókunna tilfinningu
vakna í brjósi mér,
fulla af drungalegum fyrirboðum
og grunsemdum.

Hvernig skuggarnir falla af himnum ofan
sífellt myrkari!
Á svona nóttu lögðu þeir Dúncan í gegn,
herra minn.
Þúsund mæðusamar myndir
kunngjöra mér ógæfu,
og íþyngja hugsun minni
með skuggaverum og hryllingi.

D'Egitti là sui lidi

Úr „Nabucco“

Zaccaria:

Sperate, o figli! Iddio
del Suo poter die' segno;
Ei trasse in poter mio
un prezioso pegno:
del re nemico prole
pace apportar ci può.

Coro:

Di lieto giorno un sole
forse per noi spuntò!

Zaccaria:

Freno al timor! V'affidi
d'Iddio l'eterna aita.

D'Egitto là sui lidi
Egli a Mosè diè vita;
di Gedeone i cento
invitti Ei rese un dì ...
Chi nell'estremo evento
Fidando in Lui perì?

Coro:

Di lieto giorno un sole
Forse per noi spuntò!

Á Egyptalandsströndum

Úr „Nabucco“

Sakaría:

Haldið trúnni, ó börn mín! Guð
hefur gefið merki um mátt sinn;
hann hefur fært mér á vald gísl
sem dýrmæta tryggingu;
dóttir óvinakonungsins
getur fært oss frið.

Kór:

Kannski hefur sól gleðilegs dags
runnið upp fyrir oss

Sakaría:

Óttist eigi! Treystið
eilífri náð guðs.

Á Egyptalandsströndum
gaf hann Móse líf;
hundraðsflokk Gídeons
gerði hann eitt sinn ósigrandi ...
Hver hefur nokkru sinni farízt
sem trúir á hann í nauðum?

Kór:

Kannski hefur sól gleðilegs dags
runnið upp fyrir oss

Tu sul labbro de' veggenti

Zaccaria:

Vieni, o levita! ... Il santo
codice reca! Di novel portento
me vuol ministro Iddio! ... Me servo manda,
per gloria d'Israele,
le tenebre a squarciar d'un' infedele.

Tu sul labbro de' veggenti
fulminasti, o sommo Iddio!
All' Assiria in forti accenti
parla or tu col labbro mio!
E di canti a te sacrati
ogni tempio suonerà;
sovra gl'idoli spezzati
la tua Legge sorgerà.

Coro di schiavi Ebrei [Va', pensiero]

Coro:

Va', pensiero, sull'ali dorate,
va', ti posa sui clivi, sui colli,
ove olezzano tepide e molli
l'aure dolci del suolo natal!

Del Giordano le rive saluta,
di Sionne le torri atterrate ...
O, mia patria, sì bella e perduta!
O, membranza, sì cara e fatal!

Arpa d'or dei fatidici vati,
perché muta dal salice pendi?
Le memorie nel petto raccendi,
ci favella del tempo che fu!

O simile di Sòlima ai fati
traggi un suono di crudo lamento,
o t'ispiri il Signore un concerto
che ne infonda al patire virtù.

Af vörum spámanna

Sakaría:

Komdu, levíti! ... Færðu mér
lög málstöfluna helgu! Guð vill gjöra mig
boðbera nýs kraftaverks! ... Hann sendir mig
sem þjón sinn, til dýrðar Ísraels,
til að rjúfa myrkur trúleysingja.

Af vörum spámanna
gall þrumuraust þín, ó hæsti Guð!
Tala þú nú með vörum mínum
af miklum þunga til Assýríu!
Og af heilögum sálmum til þín
skal sérhvert musteri hljóma;
yfir mölbotnum skurðgoðunum
skal Lögmál þitt rísa.

Kór hebresku þrælanna [Svífðu, hugur]

Kór:

Svífðu, hugur, á gullnum vængjum,
farðu og seztu í hlíðarnar, á hæðarnar,
þar sem ljúfir andvarar föðurlandsins
anga hlýir og mildir.

Heilsid við stendur Jórdanárinnar
hrundum turnum Zíonsborgar ...
Ó föðurland mitt, svo fagurt og svo glatað!
Ó endurminning, svo kær og svo sár!

Gullharpa spámanna forvitru,
hví hangir þú þögul á pílvíðnum?
Endurvektu minningarnar í brjóstum vorum,
segðu oss frá liðnum tíma!

Ber þú annaðhvort fram stríða kveinstafi
líkt og Salómon gagnvart örlögnum,
eða megi Drottinn blása þér samhljóm í brjóst
sem veitir þér dyggð til að standast þrautirnar.

Profezia [Oh, chi piange?]

Zaccaria:

Oh, chi piange? di femmine imbelli
chi soleva lamenti all'Eterno?
Oh sorgete, angosciati fratelli,
sul mio labbro favella il Signor!

Del futuro nel buio discerno,
ecco rotta l'indegna catena!
Piomba già sulla perfida arena
del lióne di Guida il furor!

Coro:

Oh futuro!

Zaccaria:

A posare sui crani, sull'ossa
qui veranno le jene, i serpenti,
fra la polve dall'aure commossa
un silenzio fatal regnerà!

Solo il gufo suoio tristi lamenti
spiegherà quandi viene la sera ...
Niuna pietra ove sorse l'altera
Babilonia allo stranio dirà!

Coro:

O qual foco nel veglio balena!
Sul suo labbro favella il Signor!

[*Zaccaria:*

Niuna piatra ove sorse l'altera
Babilonia allo stranio dirà!]

[*Coro:*

Sì, fia rotta l'indegna catena,
si scuote di Giuda il valor!]

Temistocle Solera

Spádómur [Hver er að gráta?]

Sakaría:

Hver er að gráta? Hver hefur upp kveinstafi
til hins Eilífa eins og huglaus kona?
Ó rísið upp, þér kvíðafullu bræður,
Drottinn talar af vörum mínum!

Ég sé framtíðina gegnum myrkrið,
sjá, brotinn er fjöturinn svívirðilegi!
Heift ljónsins af Júðaætt
birtist nú þegar á svikulum sandinum!

Kór:

Ó framtíðin!

Sakaría:

Hingað koma hýenur og höggormar
til að leggjast á hauskúpur þeirra og bein,
Í dustinu sem vindurinn þeytir upp
skal dauðadæmd þögnin ríkja!

Aðeins uglañ skal væla dapra kveinstafi sína
þegar líður að kvöldi ...
Enginn steinn mun segja aðkomumanni
hvar Babilón hin drambláta stóð!

Kór:

Ó hvílikur eldur lifir með öldungnum!
Drottinn talar af vörum hans!

[*Sakaría:*

Enginn steinn mun segja aðkomumanni
hvar Babilón hin drambláta stóð!]

[*Kór:*

Já, lát fjötrana svívirðilegu brotna,
hugprýði Júðaættar er að vakna til lífsins!]

Íslenzkar þýðingar gerði Reynir Axelsson

Nærmynd

Grímur Helgason

Grímur Helgason tók við starfi uppfærslumanns klarínettudeildar Sinfóníuhljómsveitar Íslands í byrjun starfsársins og leiðir hana nú í fyrsta sinn á áskriftartónleikum.

„Ég er ákaflega þakklátur fyrir að fá tækifæri til þess að taka þátt í starfi Sinfóníuhljómsveitarinnar. Það er í mér eftirvænting og líka þakklæti til fyrirrennara minna sem hafa kennt mér af hugsjón og listfengi og átt drjúgan þátt í því hve ævintýrlega hljómsveitin hefur vaxið og blómgastr.

Ég man þegar ég fékk fyrst að skyggjast bak við tjöldin hjá hljómsveitinni, en þá var ég í tíunda bekk og við vorum tvö úr mínum árgangi sem óskuðum eftir að fá að fara í starfs kynningu til Sinfóníunnar.

Þegar við komum í Háskólabíó þennan nóvembermorgun reyndist ekki vera hefðbundin æfing heldur upptaka sem er auðvitað viðkvæm fyrir öllum aukahljóðum í salnum. En við fengum samt að hlusta. Hljómsveitin safnaðist á sviðið og seinna áttaði ég mig á því að stjórnandinn þennan morgun var einmitt Rico Saccani sem heldur á sprotanum í kvöld. Við unglíngarnir héldum næstum niðri í okkur andanum til að láta ekki í okkur heyrast þegar upptakan hófst. Verkið sem verið var að taka upp var þriðji þátturinn úr sínfóníu nr. 2 eftir Sergej Rakhmanínov sem hefst á löngu, dásamlegu klarínettusólói. Eins og hendi væri veifað laukst upp hrífandi veröld tónverksins og mér finnst ég enn geta kallað fram í hugann blæ listarinnar sem sveif þarna yfir næstum auðum áhorfendasalnum.

Ef til vill er þessi endurminning farin að líkjast atriði úr kvikmynd á borð við Cinema Paradiso. En er það ekki einmitt paradís líkast þegar hversdagslegur morgunn á norðurhjara viku um stund fyrir landamæralausum og ægifögurum heimi tónlistarinnar?“

Óperukórinn í Reykjavík

3. og 4. september

Aðalsteinn Jónsson
Alfons S. Kristinsson
Anna Kristín Kristinsdóttir
Arndís Fannberg
Aron Axel Cortes
Ásmundur Ásmundsson
Ásrún Davíðsdóttir
Baldur Óskarsson
Benedikt Sigurðsson
Berglind Dögg Helgadóttir
Birna Björnsdóttir
Birna Ragnarsdóttir
Björn Björnsson
Brynjólfur Jónsson
*Einar Dagur Jónsson
Finnur Sturluson
Guðmundur Borgþórsson
Guðrún Drífa Kristinsdóttir
Gunnar Guttormsson
Gunnsteinn Gíslason
Halldór Guðnason
Hanna Ágústa Olgeirsdóttir
Hans Martin Hammer
Helga Kolbrún Magnúsdóttir
Héðinn Sveinbjörnsson
Hildur Sigurgrímsdóttir
Hilmar Nikulás Þorleifsson
Hrafnhildur Eva Guðmundsdóttir
Ingi H. Vilhjálmsson
Ingibjörg Ólafsdóttir
Ingunn Ragnarsdóttir
Íris Sveinsdóttir
Jóhannes Kristjánsson
Jón Guðmundsson
Jón Ragnar Höskuldsson
Jón S. Guðlaugsson

Karl Ómar Jónsson
Kolbrún Ásgrímsdóttir
Kristbjörg Lára Gunnarsdóttir
Lovísa Sigfúsdóttir
Magnús Ingólfsson
Magnús Steinarsson
Margrét Elísabet Hjartardóttir
Mathilda Gregersdóttir
Matthildur Matthíasdóttir
Olga Sverrisdóttir
Olgeir Helgi Ragnarsson
Ólafur Hákonarson
Ólafur Þórðarson
Pétur Hallsson
Rannveig Pálsdóttir
Rúna Vala Þorgrímsdóttir
Sigríður Ásta Olgeirsdóttir
Sigríður Rósa Snorradóttir
Sigurbjörn Skarphéðinsson
Sigurður Karlsson
Sigurður Oddgeir Sigurðsson
Sigurjón Guðmundsson
Sigurkarl Magnússon
Soffía Björk Smith
Soffía H. Bjarnleifsdóttir
Stefán Kristinn Guðnason
Sveinn Ólafsson
Tryggvi Þór Pétursson
Una Dóra Þorbjörnsdóttir
Vilmar Pétursson
Þorsteinn Hallgrímsson
Þór Þráinsson
Þóra Dal Þorsteinsdóttir
Þórdís Þórhallsdóttir
Þórey Vigdís Ólafsdóttir
Örn Ingvarsson

Píanóleikur á æfingum Snorri Sigfús Birgisson

*Einar Dagur Jónsson *Ismaele - einsöngshlutverk*

Hljómsveit á tónleikum

3. og 4. september

1. FIÐLA

Sigrún Eðvaldsdóttir
Zbigniew Dubik
Pálína Árnadóttir
Andrzej Kleina
Júliana Elín Kjartansdóttir
Hildigunnur Halldórsdóttir
Bryndís Pálsdóttir
Ágústa María Jónsdóttir
Mark Reedman
Rósa Hrund Guðmundsdóttir
Lin Wei
Laufey Sigurðardóttir
Pascal La Rosa
Martin Frewer

2. FIÐLA

Ari Þór Vilhjálmsson
Helga Þóra Björgvinsdóttir
Greta Guðnadóttir
Christian Diethard
Geirþrúður Ása Guðjónsdóttir
Þórdís Stross
Kristján Matthíasson
Ingrid Karlsdóttir
Ólöf Þorvarðsdóttir
Sigurlaug Eðvaldsdóttir
Margrét Þorsteinsdóttir
Roland Hartwell

VÍOLA

Þórunn Ósk Marinósdóttir
Svava Bernharðsdóttir
Jónína Auður Hilmarsdóttir
Guðrún Hrund Harðardóttir
Ásdís Runólfsdóttir
Eyjólfur Bjarni Alfreðsson
Þórarinn Már Baldursson
Guðrún Þórarinsdóttir
Herdís Anna Jónsdóttir
Vigdís Másdóttir

SELLÓ

Sigurgeir Agnarsson
Hrafnkell Orri Egilsson
Ólöf Sesselja Óskarsdóttir
Sigurður Bjarki Gunnarsson
Margrét Árnadóttir
Ólöf Sigursveinsdóttir
Júliana Mogensen
Lovisa Fjeldsted

BASSI

Hávarður Tryggvason
Páll Hannesson
Dean Ferrell
Jóhannes Georgsson
Richard Korn
Þórir Jóhannsson

FLAUTA

Hallfríður Ólafsdóttir
Áshildur Haraldsdóttir

ÓBÓ

Daði Kolbeinsson
Peter Tompkins

KLARÍNETT

Grimur Helgason
Rúnar Óskarsson

FAGOTT

Brjann Ingason
Darri Mikaelsson

HORN

Stefán Jón Bernharðsson
Emil Friðfinnsson
Joseph Ognibene
Þorkell Jólsson
Lilja Valdimarsdóttir

TROMPET

Einar Jónsson
Eiríkur Örn Pálsson
Guðmundur Hafsteinsson

BÁSÚNA

Sigurður Þorbergsson
Oddur Björnsson
David Bobroff, bassabásúna

TÚBA

Nimrod Ron

HARPA

Katie Buckley
Elisabet Waage

PÁKUR

Eggert Pálsson

SLAGVERK

Steef van Oosterhout
Frank Aarnink
Árni Áskelsson

Arna Kristin Einarsdóttir framkvæmdastjóri
Árni Heimir Ingólfsson listrænn ráðgjafi
Margrét Sigurðsson fjármálafulltrúi
Grimur Grímsson sviðsstjóri

Anna Sigurbjörnsdóttir tónleikastjóri
Hjördis Ástráðsdóttir fræðslustjóri
Margrét Ása Jóhannsdóttir nótna- og skjalavörður
Sigþór J. Guðmundsson sviðsstjóri

Margrét Ragnarsdóttir markaðs- og kynningarstjóri
Greipur Gíslason verkefnastjóri
Una Eypórsdóttir mannauðsstjóri
Jökull Torfason umsjónarmaður nótna

Á döfinni

Arngunnur spilar Mozart

Fim. 10. september » 19:30

Yndisfagur klarínettkonsert Mozarts var eitt hans síðasta verk, saminn fáeinum vikum áður en hann lést langt fyrir aldur fram. Hér hljómar konsertinn í flutningi Arngunnar Árnadóttur sem tók við stöðu leiðandi klarínettleikara í Sinfóníuhljómsveit Íslands árið 2012. Arngunnur stundaði framhaldsnám við Hochschule für Musik „Hanns Eisler“ í Berlín og brautskráðist þaðan með hæstu einkunn.

Jórunn Viðar

Eldur

W.A. Mozart

Klarínettkonsert

Robert Schumann

Sinfónía nr. 1, Vorsinfónían

Cornelius Meister hljómsveitarstjóri

Arngunnur Árnadóttir einleikarar

Mozart og Beethoven

Fim. 17. september » 19:30

Vínarmeistararnir Mozart og Beethoven deila þessari efnisskrá þar sem hljóma nokkur þeirra dádustu verka. Píanókonsertinn í A-dúr er einn þeirra sem Mozart samdi þegar hann stóð á hátindi ferils síns um 1785, og er ljóðrænt og geislandi verk sem ekki hefur heyrst í á tónleikum Sinfóníuhljómsveitar Íslands um langt árabíl. Áttunda sinfónía Beethovens er ekki eins stór í sniðum en sum önnur verk hans í sömu grein, en býr þó yfir bæði krafti og gáska.

W.A. Mozart

Don Giovanni forleikur

Píanókonsert í A-dúr K. 48

Ludwig van Beethoven

Egmont, forleikur

Sinfónía nr. 8

Matthew Halls hljómsveitarstjóri

Robert Levin einleikarar

Síminn

Njóttu Sinfóníunnar heima með Sjónvarpi Símans

siminn.is/sinfonian

Síminn sendir beint frá tónleikum Sinfóníuhljómsveitar Íslands tvisvar í mánuði í allan vetur

Fyrstu tvennir tónleikarnir verða sendir út í opinni dagskrá:

- Þann **3. september kl. 19:30** opnar okkar ástsæli **Kristinn Sigmundsson** tónleikaárið með öllum uppáhaldsariunum sínum af glæstum ferli hjá helstu óperuhúsum heims.
- Þann **17. september kl. 19:30** munu nokkur dádustu verk Mozarts og Beethovens hljóma á tónleikum sem helgaðir eru Vínarmeisturunum miklu.

Njóttu Sinfóníunnar í nærmynd fyrir 2.900 kr. á mánuði í Sjónvarpi Símans.

Pantaðu áskrift í síma 800 7000.

Á döfinni

Póra og Ashkenazy

Fim. 1. október » 19:30

Tveir mestu símfóníusmiðir Norðurlanda fæddust báðir árið 1865 og því er þess minnst um allan heim að 150 ár eru liðin frá fæðingu þeirra Sibelíusar og Nielsens. Símfóníuhljómsveitin fagnar áfram stórafmælisárinu með tónleikum þar sem Vladimir Ashkenazy heldur um tónsprotann. Luonnotar er óvenjulegt meistaraverk við erindi úr þjóðkvæðabálkinum Kalevala þar sem segir frá sköpun heimsins. Gyðjan Luonnotar stígur niður úr hóbýlum guðanna og skapar jörðina og himnana.

Jean Sibelius
Johannes Brahms

Símfónía nr. 5, Luonnotar
Símfónía nr. 2

Vladimir Ashkenazy hljómsveitarstjóri
Póra Einarsdóttir einsöngvari

Víkingur leikur Skrjabín

Fim. 8. október » 19:30

Víkingur Heiðar er ókrýndur íslenskur stórmeistari slaghörpunnar sem með leik sínum snertir alla sem á hlýða. Það er engin tilviljun að nú í ár var hann í fjórða sinn valinn flytjandi ársins á Íslensku tónlistarverðlaununum og sérstaklega tekið fram að það hafi verið fyrir flutning á fyrsta píanókonsertri Beethovens með Símfóníuhljómsveit Íslands.

Ludwig van Beethoven
Alexander Skrjabín
Franz Schubert

Coriolan-forleikur
Píanókonsert
Símfónía nr. 9

Eivind Aadland hljómsveitarstjóri
Víkingur Heiðar Ólafsson einleikarar

SINFÓNÍUHLJÓMSVEIT
ÍSLANDS

Áskrift að snilld

Sala áskriftar- og Regnbogakorta stendur yfir í miðasölu Hörpu og í síma 828 5050.

Með áskrift tryggir þú öruggt sæti og ríflegan afslátt á tónleika – og ógleymanlega upplifun. Ungt fólk, 25 ára og yngri, fær 50% afslátt af miðaverði á Regnbogakort.

Kynntu þér litríka og metnaðarfulla dagskrá á sinfonia.is.

Aðalstyrktaraðili:

GAMMA

@icelandsymphony #sinfó

Baksviðs með Sinfóníuhljómsveit Íslands

Sigrún Eðvaldsdóttir, 1. konsertmeistari, og systir hennar, Sigurlaug Eðvaldsdóttir, eru hluti af fiðlusveitinni.

Sigrún: Auðvitað þykir okkur rosalega vænt um fiðluna en þetta er líka stundum svolítið erfitt samband. Hljóðfærið er oft **harður húsbóndi**. **Sigurlaug:** Einmitt, en samt er gott samband við góða fiðlu eins og gott **ástarsamband**, það svarar allt svo vel.

Við vitum öll hvað það merkir að stilla saman strengi, en í starfi Sinfóníuhljómsveitar Íslands er orðtakið notað í bókstaflegri merkingu og í raun er fátt nauðsynlegra. Fagmennska er leiðarstef í öllu starfi hljómsveitarinnar.

Sigrún Eðvaldsdóttir er ástríðufullur tónlistarmaður sem gefur allt í flutninginn á milli þess sem hún leikur angurvært á fiðluna. Sigrún hefur leikið víða um lönd og náð góðum árangri í alþjóðlegum fiðlukeppnum. Eldri systir Sigrúnar, Sigurlaug Eðvaldsdóttir, hefur kennt þeirri yngri allt sem hún kann. Framhaldsnám í fiðluleik

stunduðu þær báðar fyrir vestan haf, Sigurlaug í New York við Manhattan School of Music en Sigrún við hinn sögufræga Curtis-tónlistarháskóla í Philadelphiu.

Fiðlan ber oftar en ekki uppi laglínur tónbókmenntanna, getur fengið hárin til að rísa og á hug þeirra systra allan.

GAMMA er aðalstyrktaraðili Sinfóníuhljómsveitar Íslands. Við erum stolt af samstarfi okkar við hljómsveitina og ánægð með að geta tekið höndum saman með ástríðufullu fagfólki um þetta mikilvæga starf.

GAMMA

www.gamma.is